GENERALINIO ADVOKATO ANTONIO TIZZANO IŠVADA,

pateikta 2004 m. rugsėjo 7 d. [1]

1. Ši byla pradėta bendrovei *José Martí Peix, SA* (toliau – *Peix*, arba apeliantė) pateikus apeliacinį skundą dėl 2003 m. kovo 13 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *José Martí Peix prieš Komisiją* (T-125/01, Rink. p. II-865, toliau – skundžiamas sprendimas), kuriuo šis teismas atmetė bendrovės pateiktą ieškinį dėl 2001 m. kovo 19 d. Komisijos sprendimo dėl bendrosios įmonės žuvininkystės sektoriuje įsteigimo projektui suteiktos paramos sumažinimo (toliau – ginčijamas sprendimas) [2] panaikinimo.

I — Teisinis pagrindas

Reglamentai (EEB) Nr. 4028/86 ir Nr. 1956/91

2. Siekdama apsaugoti Bendrijos žuvų išteklius nuo pernelyg didelio naudojimo, Bendrija patvirtino nemažai priemonių, skirtų Bendrijos žvejybos laivynui sumažinti.

3. Šios bylos kontekste pirmiausia reikia priminti Reglamente (EEB) Nr. 4028/86 [3] numatytą priemonę teikti paramą Bendrijos laivų savininkų ir trečiųjų šalių subjektų įsteigtoms bendrovėms (vadinamosioms „bendrosioms įmonėms"), kurių tikslas žvejoti šių šalių žuvų išteklius, panaudojant valstybės narės vėliavą turinčius ir Bendrijos uoste įregistruotus žvejybos laivus, kurie galiausiai buvo perduoti toms šalims (šio reglamento 21a straipsnis ir 21b straipsnio 2 dalis).

1 — Originalo kalba: italų.

2 — 2001 m. kovo 19 d. Komisijos sprendimas, sumažinantis 1991 m. gruodžio 16 d. Komisijos sprendimu C (91) 2874 galutinis/11, iš dalies pakeistu 1993 m. gegužės 12 d. Komisijos sprendimu C (93) 1131 galutinis/4, bendrovei „José Martí Peix" suteiktą paramą bendrosios įmonės žuvininkystės sektoriuje įsteigimo projektui. (Neoficialus vertimas)

3 — 1986 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamentas dėl Bendrijos priemonių, siekiant patobulinti ir pritaikyti struktūras žuvininkystėje ir akvakultūros sektoriuje (OL L 376, 1986 m. gruodžio 31 d., p. 7), su pakeitimais, padarytais 1990 m. gruodžio 20 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3944/90 (OL L 380, p. 1), 1992 m. rugsėjo 21 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 2794/92 (OL L 282, p. 3) ir 1992 m. gruodžio 19 d. Tarybos reglamentu (EEB) Nr. 3946/92 (OL L 401, p. 1) (toliau – Reglamentas Nr. 4028/86). Reglamentas Nr. 4028/86 ir jo taikymo taisykles nustatantys reglamentai buvo panaikinti 1993 m. liepos 20 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2080/93, nustatančio Reglamento (EEB) Nr. 2052/88 taikymo nuostatas žuvininkystės orientavimo finansinių priemonių srityje (OL L 193, p. 1) 9 straipsniu.

4. Ginčijamų faktinių aplinkybių metu minėtos paramos suteikimo sąlygos ir taisyklės buvo patikslintos Reglamentu (EEB) Nr. 1956/91 [4], kuris vėliau taip pat buvo panaikintas.

5. Pagal šį reglamentą prašymai suteikti paramą turėjo būti teikiami Komisijai per valstybių narių valdžios institucijas, kurios privalėjo pateikti nuomonę apie bendrųjų įmonių projektą bei išsaugoti būtinus dokumentus (Reglamento Nr. 1956/91 1 straipsnis).

6. Minėta parama galėjo būti teikiama įvairiomis formomis. Pirmiausia tai galėjo būti subsidija kapitalo sąskaita, pervedama dviem dalimis: pirmoji dalis neturėjo viršyti 80 % visos paramos, o antroji turėjo būti pervedama kaip likusi paramos dalis (Reglamento Nr. 1956/91 5 straipsnis).

7. Paramos gavėjai turėjo kas dvylika mėnesių trejus metus iš eilės pateikti Komisijai periodinę ataskaitą apie bendrosios įmonės veiklą, įskaitant sąskaitų bei oficialių dokumentų, susijusių su žvejybos veikla, iškrovimu ir perkrovimu, kopijas (Reglamento Nr. 1956/91 6 straipsnis).

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95

8. Siekdama visose Bendrijos politikos srityse veiksmingai apsaugoti Bendrijų finansinius interesus (Reglamento Nr. 2988/95 trečioji ir ketvirtoji konstatuojamosios dalys), Taryba patvirtino Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 [5], kuriame nustatomos „bendrosios taisyklės, reglamentuojančios vienodus patikrinimus ir administracines priemones bei nuobaudas už Bendrijos teisės aktų pažeidimus“ (šio reglamento 1 straipsnio 1 dalis).

9. Pagal Reglamento Nr. 2988/95 1 straipsnio 2 dalį:

„Pažeidimas“ – tai bet kuris Bendrijos teisės aktų nuostatų pažeidimas, susijęs su ekonominės veiklos vykdytojo veiksmais ar neveikimu, dėl kurio Bendrijų bendrajam biudžetui ar jų valdomiems biudžetams

4 — 1991 m. birželio 21 d. Komisijos reglamentas (EEB) Nr. 1956/91, nustatantis Reglamento Nr. 4028/86 taikymo taisykles (OL L 181, p. 1). (Neoficialus vertimas). Informacijos apie jo panaikinimą ieškokite 3 išnašoje.

5 — 1995 m. gruodžio 18 d. Reglamentas dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, p. 1).

padaroma ar gali būti padaryta žala, sumažinant ar iš viso prarandant pajamas, gaunamas iš tiesiogiai Bendrijų vardu surinktų nuosavų lėšų, arba darant nepagrįstas išlaidas". (Pataisytas vertimas)

10. Minėto reglamento 3 straipsnyje nustatyta:

„1. Patraukimo atsakomybėn senaties terminas[6] – ketveri metai nuo tada, kai buvo padarytas 1 straipsnio 1 dalyje nurodytas pažeidimas. Atskirų sektorių taisyklėse gali būti nustatytas trumpesnis senaties terminas, tačiau ne trumpesnis kaip treji metai.

Jeigu pažeidimai yra tęstiniai ar daromi pakartotinai, senaties terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kai pažeidimas buvo baigtas. Vykdant daugiametes programas, senaties terminas nesibaigia, kol visiškai nebaigiama programa. (Pataisytas vertimas)

Senaties[7] eiga nutrūksta, jeigu kompetentinga institucija imasi bet kokio su pažeidimo tyrimu ar teisminiu nagrinėjimu susijusio veiksmo, apie kurį pranešama atitinkamam asmeniui. Senaties eiga atsinaujina po kiekvieno ją nutraukusio veiksmo.

Tačiau senaties terminas įsigalioja ne vėliau kaip tą dieną, kai pasibaigia laikotarpis, lygus dvigubam senaties terminui, per kurį kompetentinga institucija nepaskyrė nuobaudos, išskyrus tuos atvejus, kai administracinė procedūra laikinai sustabdoma pagal 6 straipsnio 1 dalį.

2. Administracinę nuobaudą skiriantis sprendimas įvykdomas per trejus metus nuo tos dienos, kai sprendimas tampa galutinis.

Nutrūkimo ir laikino sustabdymo atvejus reglamentuoja atitinkamų nacionalinės teisės aktų nuostatos.

3. Valstybės narės išlaiko teisę taikyti ilgesnį laikotarpį nei atitinkamai numatyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse."

6 — Ši išnaša skirta tik išvados redakcijai italų kalba.
7 — Ši išnaša skirta tik išvados redakcijai italų kalba.

II — Faktinės aplinkybės ir procesas

Faktinės pagrindinės bylos aplinkybės

11. Skundžiamame sprendime faktinės pagrindinės bylos aplinkybės aprašytos taip:

„11 1991 m. spalio mėn. bendrovė *José Martí Peix, SA* (toliau – ieškovė) per Ispanijos valdžios institucijas pateikė Komisijai prašymą pagal Reglamentą Nr. 4028/86 dėl Bendrijos finansinės paramos, siekiant įsteigti bendrąją Ispanijos ir Angolos žuvininkystės įmonę. Pagal šį projektą, kurio tikslas – žuvininkystės veikla, buvo numatyta, kad Portugalijos bendrovė *Iberpesca-Sociedades de Pesca Ltda* ir Angolos partneris *Empromar N'Gunza* perleis ieškovės įsteigtai bendrajai įmonei tris laivus: *Pondal, Periloja* ir *Sonia Rosal.*

12 1991 m. gruodžio 16 d. sprendimu (toliau – sprendimas suteikti paramą) Komisija pirmesniame punkte nurodytam projektui (projektas SM/ESP/17/91, toliau – projektas) suteikė maksimalią 1 349 550 ekiu Bendrijos paramą. <...>

13 Bendroji įmonė, pavadinta *Ibermar Empresa de Pesca Ltda*, buvo įsteigta bei įregistruota 1992 m. lapkričio mėn. Luandoje (Angola). 1992 m. gruodžio mėn. trys bendrosios įmonės laivai įregistruoti Luandos uoste.

<...>

15 1993 m. gegužės 18 d. Komisija per Ispanijos valdžios institucijas gavo 1993 m. gegužės 10 d. prašymą išmokėti pirmąją suteiktos paramos dalį. Prie šio prašymo pridėti įvairūs dokumentai bei pažymos, patvirtinantys bendrosios įmonės įsteigimą, laivų įregistravimą Luandos uoste, jų išbraukimą iš Bendrijos registro ir reikalingų žvejybos leidimų gavimą.

16 1993 m. birželio 24 d. Komisija sumokėjo 80 % paramos.

17 1994 m. gegužės 20 d. ieškovė pateikė Ispanijos valdžios institucijoms prašymą

sumokėti likusią paramos dalį. Prie šio prašymo buvo pridėta pirmoji periodinė ataskaita už veiklos laikotarpį nuo 1993 m. balandžio 20 d. iki 1994 m. balandžio 20 d. Šioje ataskaitoje pirmiausia nurodyta, kad: „mūsų ilgalaikius planus teko pakoreguoti 1993 m. liepos 20 d. nuskendus *Pondal* <...>".

18 Komisija pirmesniame punkte nurodytą prašymą gavo 1994 m. rugsėjo 7 d. ir likusią paramos dalį išmokėjo 1994 m. rugsėjo 14 dieną.

19 1995 m. lapkričio 6 d. Komisija gavo antrąją 1995 m. birželio 19 d. periodinę ataskaitą už veiklos laikotarpį nuo 1994 m. gegužės 20 d. iki 1995 m. gegužės 20 dienos. Šioje ataskaitoje buvo minimas *Pondal* nuskendimas 1993 m. liepos 20 d. ir aprašyti visi sunkumai, su kuriais susidurta dėl Angolos valdžios institucijų prieštaravimų keičiant šį laivą.

<...>

25 1997 m. rugsėjo mėn. Komisijai buvo pateikta trečioji periodinė ataskaita už laikotarpį nuo 1995 m. gegužės 20 d. iki 1996 m. gegužės 20 d. Joje nurodyti Angolos partnerio veiksmai, trukdantys normaliai žuvininkystės veiklai. Taip pat nurodyta, kad paskutinį kartą žuvys, kurių kilmės šalis Angola, buvo iškrautos 1995 m. kovo mėn., ir kad atsižvelgdami į su minėtais veiksmais susijusius sunkumus Bendrijos partneriai nusprendė savo bendrosios įmonės akcijas parduoti Angolos partneriui bei išpirkti projektui skirtus laivus. Ataskaitoje buvo nurodyta, kad juos išpirkus *ieškovė laivus perkėlė į vieną Nigerijos uostų, kuriame jie buvo remontuojami iki 1996 metų.*" (Pažymėta mano)

Ikiteisminė procedūra ir ginčijamas sprendimas

12. Iš skundžiamo sprendimo matyti, kad 1999 m. liepos 26 d. laišku Komisija pranešė apeliantei ir Ispanijos valdžios institucijoms apie savo ketinimą pagal Reglamento Nr. 4028/86 44 straipsnį sumažinti iš pradžių projektui skirtą paramą. Šį ketinimą lėmė tai, kad „pažeisdama šio reglamento ir Reglamento Nr. 1956/91 reikalavimus bendroji įmonė trejus metus neeksploatavo sprendime suteikti paramą nurodytos trečiosios šalies žuvų išteklių" [8].

8 — 28 punktas.

13. Iš gautų dokumentų tikrai buvo matyti, kad laivas *Pondal* „vykdė savo veiklą *nuo 1993 m. balandžio 20 d. iki liepos 20 d., kai jis nuskendo*, tai yra iš viso tris mėnesius", o laivai *Periloja* ir *Sonia Rosal* plaukiojo „Angolos vandenyse bendrosios įmonės vardu nuo 1993 m. balandžio 20 d. iki 1994 m. balandžio 20 d., taip pat nuo 1994 m. gegužės 20 d. iki 1995 m. vasario 3 d., kai ieškovė pardavė savo akcijas minėtoje bendrovėje, taigi iš viso dvidešimt vieną mėnesį" [9].

— patvirtino suteikusi „*José Martí Peix SA* <...> 1 349 550 ekiu Bendrijos pagalbą bendrosios įmonės įsteigimo Angoloje projektui", kuris buvo susijęs su *Pondal*, *Periloja* ir *Sonia Rosal* laivais (pirmoji konstatuojamoji dalis),

— konstatavo, kad „laivas *Pondal* <...> (nuskendo) 1993 m. sausio 13 d." (ketvirtoji konstatuojamoji dalis),

14. 1999 m. spalio 5 d. apeliantė perdavė Komisijai savo pastabas dėl šio laiško ir pateikė naujų dokumentų.

— nusprendė, kad paramos gavėja, nepranešusi Komisijai apie *Pondal* nuskendimą tuo metu, kai pateikė prašymą sumokėti pirmąją paramos dalį, o vėliau pirmojoje ataskaitoje nurodžiusi, kad tai nutiko 1993 m. liepos 20 d., padarė didelį pažeidimą (devintoji konstatuojamoji dalis),

15. Perskaičius pridėtus dokumentus paaiškėjo, kad iš tiesų *„Pondal nuskendo 1993 m. sausio 13 d., o ne 1993 m. liepos 20 d.*, kaip ieškovė nurodydavo iki tol" [10].

— pažymėjo, kad laivai *Sonia Rosal* ir *Periloja* „1995 m. kovo mėn. (išplaukė) iš Angolos ir (buvo išbraukti) iš tos šalies registro". Šie laivai „1995 ir 1996 metais (nevykdė) jokios veiklos" ir vėliau „be išankstinio Komisijos sutikimo neribotam laikui buvo perkelti į Kamerūną" (penktoji konstatuojamoji dalis),

16. Taigi 2001 m. kovo 19 d. Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kuriuo ji:

9 — Ten pat. Pažymėta mano.

10 — Ginčijamo Pirmosios instancijos teismo sprendimo 32 punktas. Pažymėta mano.

— suteiktą 1 349 550 ekiu paramos sumą sumažino iki 710 030 eurų, nurodydama paramos gavėjui per tris mėnesius grąžinti Komisijai neteisėtai gautą 639 520 eurų sumą (1 ir 2 straipsniai).

Pirmosios instancijos teismui pateiktas ieškinys ir skundžiamas sprendimas

17. 2001 m. birželio 8 d. pateiktu ieškiniu *Peix* paprašė Pirmosios instancijos teismo panaikinti sprendimą dėl paramos sumažinimo. Komisija, žinoma, šiam prašymui prieštaravo.

18. Iš skundžiamo sprendimo matyti, kad savo ieškiniui pagrįsti „ieškovė (pateikė) keturis ieškinio pagrindus" dėl: i) Komisijos sprendime nurodytų faktų „senaties"; ii) „rūpestingumo ir gero administravimo principų pažeidimo"; iii) „vertinimo klaidos (ir) klaidingo Reglamento Nr. 4028/86 išaiškinimo"; iv) „proporcingumo principo pažeidimo" [11].

19. Šioje byloje ypač svarbus pirmasis motyvas, kurį nurodydama ieškovė tvirtino, kad „priimant (ginčijamą sprendimą) faktinių aplinkybių, kuriomis buvo pagrįstas paramos sumažinimas, atžvilgiu senaties terminas jau buvo pasibaigęs" [12].

20. Vertindamas šį motyvą, Pirmosios instancijos teismas visų pirma konstatavo, kad „Reglamento Nr. 2988/95 <...> 3 straipsnio 1 dalyje yra nustatytas patraukimo atsakomybėn senaties terminas – „ketveri metai nuo tada, kai buvo padarytas <...> pažeidimas", apimantis „ir tyčia ar dėl neatsargumo padarytus pažeidimus, už kuriuos pagal šio reglamento 5 straipsnį gali būti skirta administracinė nuobauda, ir tokius pažeidimus, kurie pateisina tik reglamento 4 straipsnyje nurodytos administracinės priemonės priėmimą". Taigi jis pripažino, kad „nagrinėjamoje byloje aptariamiems pažeidimams turi būti taikomas šio reglamento 3 straipsnis" [13].

21. Tai konstatavęs, Pirmosios instancijos teismas nusprendė patikrinti, ar su laivais *Pondal*, *Periloja* ir *Sonia Rosal* susijusių faktinių aplinkybių atžvilgiu senaties terminai iš tiesų buvo pasibaigę.

22. Kalbėdamas apie laivą *Pondal*, Pirmosios instancijos teismas visų pirma priminė, kad „ginčijamame sprendime teisingai konstatuo-

11 — 44 punktas.

12 — 67 punktas.

13 — 78 ir 79 punktai.

tas pažeidimas yra tas, jog ieškovė iš pradžių nuslėpė šį nuskendimą, o vėliau nurodė klaidingą jo datą" [14].

23. Pirmosios instancijos teismo nuomone, šie veiksmai buvo „tęstinis pažeidimas, kaip apibrėžta Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antrojoje pastraipoje, nes jų objektas buvo identiškas, t. y. nuskendus laivui ieškovė neįvykdė savo pareigos informuoti ir būti sąžininga" [15].

24. Vadinasi, „senaties terminas prasidėjo nuo tos dienos, kai pažeidimas buvo baigtas", t. y. nuo „1999 m. spalio 5 d.", kai „(ieškovė) pirmą kartą Komisijai nurodė tikslią šio nuskendimo datą, t. y. 1993 m. sausio 13 dieną" [16].

25. Remdamasis šiais motyvais, Pirmosios instancijos teismas padarė išvadą, kad „šiomis aplinkybėmis ieškovė (laivo *Pondal*) atžvilgiu negali remtis tuo, kad ginčijamame sprendime konstatuota senaties termino pabaiga faktinių aplinkybių atžvilgiu" [17].

26. Tuomet aptardamas laivų *Periloja* ir *Sonia Rosal* atvejį Pirmosios instancijos teismas visų pirma patvirtino, kad „ginčijamame sprendime konstatuotas pažeidimas, susijęs su (šiais laivais), yra pagrįstas" ir kad jis pasireiškė tuo, jog „jie trejus metus neeksploatavo Angolos vandenų, pažeisdami sprendime suteikti paramą nustatytą reikalavimą" [18].

27. Pirmosios instancijos teismo nuomone, šie veiksmai taip pat buvo „tęstinis pažeidimas Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos prasme, nes jie tęsėsi iki 1996 m. gegužės 20 d., t. y. iki dienos, kuri <...> sutampa su šios įmonės privalomos trejų metų veiklos pabaiga, kai pažeidimas galutinai įgijo ginčijamame sprendime nurodytą formą, t. y. minėti du laivai Angolos vandenyse nevykdė veiklos penkiolika iš 36 nurodyto laikotarpio mėnesių". Net ir šiuo atveju dėl šios aplinkybės senaties terminą reikia skaičiuoti tik „nuo tos dienos, kai pažeidimas buvo baigtas", t. y. nuo 1996 m. gegužės 20 dienos [19].

28. Be to, Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad Komisijos 1999 m. liepos 26 d. ieškovei išsiųstas laiškas, kuriuo ji „pranešė apie sumažinimo procedūros dėl pažeidimų,

14 — 81 punktas.
15 — 81 punktas.
16 — 81 ir 82 punktai.
17 — 82 punktas.
18 — 88 ir 89 punktas.
19 — 91 punktas.

susijusių būtent su laivų *Periloja* ir *Sonia Rosal* veikla, pradžią", buvo „senaties eigą nutraukiantis veiksmas, kaip apibrėžta Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečiojoje pastraipoje" [20].

29. Todėl jis konstatavo, kad „net jei remiantis Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečiosios pastraipos tekstu šioje nuostatoje įtvirtintas ketverių metų senaties terminas tęstinio pažeidimo atveju pradedamas skaičiuoti tą dieną, kai šis pažeidimas buvo baigtas, nors kompetentinga institucija apie jį sužinojo tik vėliau, kaip yra nagrinėjamu atveju, <...> 1999 m. liepos 26 d. laiškas, išsiųstas iki ketverių metų termino, pradėto skaičiuoti 1996 m. gegužės 20 d., pabaigos, nutraukė jo eigą, ir ketverių metų terminas pradėtas skaičiuoti iš naujo nuo 1999 m. liepos 26 dienos". Vadinasi, „priimant ginčijamą sprendimą faktinių aplinkybių, sudarančių su laivais *Periloja* ir *Sonia Rosal* susijusį pažeidimą, atžvilgiu senaties terminas nebuvo pasibaigęs" [21].

30. Atsižvelgdamas į pirmiau aptartus argumentus Pirmosios instancijos teismas atmetė su senatimi susijusį ieškinio pagrindą. Todėl pripažinęs nepagrįstais ir kitus nurodytus ieškinio pagrindus, jis atmetė ieškinį bei priteisė iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.

20 — 93 punktas.

21 — 94 punktas.

31. 2003 m. gegužės 22 d. pateiktu apeliaciniu skundu *Peix* paprašė Teisingumo Teismo pripažinti apeliacinį skundą priimtinu, panaikinti skundžiamą sprendimą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi Teisingumo Teisme bei Pirmosios instancijos teisme išlaidas.

32. Komisija paprieštaravo šiam prašymui, pateikdama atsiliepimą į skundą pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 115 straipsnį.

33. Vėliau 2004 m. birželio 10 d. teismo posėdyje šalys buvo išklausytos.

III — Teisinė analizė

34. Apeliaciniam skundui pagrįsti *Peix* pateikia vienintelį pagrindą, susijusį su Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos pažeidimu dėl klaidingo „tęstinio" pažeidimo sąvokos išaiškinimo.

35. Pateikdama argumentus šiam apeliacinio skundo pagrindui pagrįsti, apeliantė atskirai aptarė su laivais *Pondal* ir *Periloja* bei *Sonia Rosal* susijusius pažeidimus. Taip pat savo atsiliepime į skundą padarė ir Komisija. Todėl, siekdamas aiškumo, savo analizėje aš taip pat laikysiuos šio metodo.

Dėl su laivu Pondal susijusio pažeidimo tęstinio pobūdžio

36. Apeliantė teigia, kad Pirmosios instancijos teismas padarė klaidą, su laivu *Pondal* susijusį pažeidimą pripažinęs tęstiniu. Jos nuomone, iš tiesų Bendrijos paramos gavėjo perduota klaidinga informacija buvo vienkartinis pažeidimas, kuris pasibaigė tą dieną, kai ši informacija buvo perduota Komisijai, o ne vėliau, t. y. tą dieną, kai Komisija pati nustatė, jog informacija yra neteisinga, kaip, jos nuomone, teigia Pirmosios instancijos teismas.

37. *Peix* teigimu, Pirmosios instancijos teismo išaiškinimas ne tik prieštarauja Teisingumo Teismo praktikai, kurią paminėsiu toliau (žr. *infra* 48 punktą), bet ir pažeidžia teisinio saugumo principą, kurį būtent ir užtikrina nuostatos dėl senaties termino. Iš tiesų, jei senaties terminas būtų pradedamas skaičiuoti tik nuo tos dienos, kai Komisija sužinojo apie pažeidimą, teisės aktų leidėjo nustatyti terminai būtų pratęsti neribotam laikui, nes dėl to reikėtų laukti, kol Komisija imsis veiksmų patikrinti, ar gauta informacija teisinga.

38. Pagaliau skundžiamas sprendimas yra prieštaringas. Iš tiesų 94 punkte Pirmosios instancijos teismas, nurodydamas laivų *Periloja* ir *Sonia Rosal* atvejus, pripažino, kad senaties terminas gali būti pradėtas skaičiuoti, net jei kompetentinga institucija nežino apie ūkio subjekto padaryto pažeidimo buvimą.

39. Nagrinėjamu atveju taikydama šį metodą *Peix* tvirtina, kad senaties termino *dies a quo* turėjo būti nustatyta 1994 m. gegužės 20 d., t. y. tą dieną, kai ji Komisijai pranešė apie *Pondal* nuskendimą, o ne 1999 m. spalio 5 d.,
– kaip nustatė Pirmosios instancijos teismas,
– kai Komisija sužinojo tikrąją šio įvykio datą.

40. Vadinasi, jos teigimu, 1999 m. liepos 26 d. laiškas, kuriuo Komisija ją informavo apie paramos sumažinimo procedūros pradžią, buvo išsiųstas pasibaigus ketverių metų senaties terminui, todėl yra niekinis kaip ir vėlesnis sprendimas sumažinti paramą, pagrįstas šiuo laišku gauta informacija.

41. Komisija padarė priešingą išvadą pažymėdama, kad *Peix* padarytas pareigos pateikti sąžiningą informaciją pažeidimas nesibaigė 1994 m. gegužės 20 d., kai pirmą kartą buvo neteisingai pranešta apie *Pondal* nuskendimą, bet, kaip teisingai konstatavo Pirmosios instancijos teismas, buvo tęsiamas iki 1999 m. spalio 5 d., t. y. iki to momento, kai apeliantė pagaliau atskleidė tikrąją minėto nuskendimo datą ir taip baigė pažeidimą. Komisijos nuomone, dėl šių aplinkybių Pirmosios instancijos teismas, pripažindamas šį pažeidimą tęstiniu, nepažeidė teisinio saugumo principo ir nenukrypo nuo Teisingumo Teismo praktikos.

42. Dėl tariamo 1999 m. liepos 26 d. laiško neteisėtumo Komisija visų pirma teigia, kad šis teisinis pagrindas yra nepriimtinas, nes pirmą kartą jis buvo suformuluotas tik Teisingumo Teismui pateiktame apeliaciniame skunde. Be kita ko, šis teisinis pagrindas būtų nepagrįstas, nes aptariamas laiškas buvo išsiųstas nepasibaigus ketverių metų senaties terminui, kuris pradėtas skaičiuoti tik 1999 m. spalio 5 dieną.

43. Pradėdamas šių pozicijų vertinimą, iš pradžių turiu priminti, kad pagal skundžiamą sprendimą:

— prašyme sumokėti pirmąją paramos dalį, kurį Komisija gavo 1993 m. gegužės 18 d., nėra jokios informacijos apie *Pondal* nuskendimą, nors laivas nuskendo dar *1993 m. sausio 13 d.*,

— pirmojoje periodinėje ataskaitoje, kurią *Peix* pateikė 1994 m. gegužės 20 d., buvo nurodyta, kad „*Pondal* nuskendo *1993 m. liepos 20 d.*“,

— ta pati informacija taip pat buvo pateikta antrojoje, 1995 m. birželio 19 d., ataskaitoje, kurioje buvo dar kartą priminta, kad „*Pondal* nuskendo *1993 m. liepos 20 d.*“,

— tik 1999 m. spalio 5 d. *Peix* pateikė dokumentus, iš kurių paaiškėjo, kad iš tiesų „*Pondal* nuskendo *1993 m. sausio 13 d., o ne 1993 m. liepos 20 dieną.*“ [22]

44. Dėl šių aplinkybių, mano nuomone, Pirmosios instancijos teismas teisingai pripažino, kad *Peix*, kaip Bendrijos paramos gavėjos, pareigos pateikti „Komisijai patikimą informaciją, kuri neleistų padaryti klaidos“,

22 — 15–32 punktai. Pažymėta mano.

kad ji „galėtų kontroliuoti, ar bendrai įmonei pervestos lėšos buvo panaudotos tinkamai", pažeidimas buvo „tęstinis" [23].

45. Iš tiesų *Peix* pažeidė šią pareigą pakartotiniais veiksmais (nurodydama klaidingą nuskendimo datą), ypač neveikimu (nenurodydama dienos, kada tai iš tikrųjų įvyko), ir tai prasidėjo dar prieš bendrajai įmonei pradedant žvejybos veiklą Angoloje ir truko iki 1999 m. spalio 5 d., t. y. iki tos dienos, kurią apeliantė pateikė dokumentus, leidžiančius nustatyti tikslią nuskendimo dieną. Taigi tik šią dieną pažeidimas buvo nutrauktas ir pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antrąją pastraipą buvo pradėtas skaičiuoti ketverių metų senaties terminas.

46. Kita vertus, man neatrodo, kad apeliantės argumentai galėtų kvestionuoti šią išvadą.

47. Visų pirma man neatrodo, kad jos rėmimasis sprendimu *Strawson* [24] būtų svarbus bylai.

48. Toje byloje buvo sprendžiama problema, ar valdžios institucija, vykdžiusi kontrolę 1997 m. ir jos metu nustačiusi, kad nuo 1993 iki 1997 m. buvo padaryta daug pažeidimų, galėjo skirti nuobaudas tik už tuos pažeidimus, kurie buvo padaryti kontrolės metais, ar taip pat ir už tuos, kurie buvo padaryti anksčiau.

49. Pareikšdamas nuomonę šiuo klausimu, Teisingumo Teismas pripažino, kad kompetentingos institucijos turi teisę skirti nuobaudas ir už pažeidimus, „padarytus ankstesniais metais nei tie metai, kai šie pažeidimai buvo atskleisti, (tačiau) laikantis Reglamente Nr. 2988/95 nustatytų senaties terminų" [25].

50. Taigi Teisingumo Teismas apsiribojo tik nurodymu, kad valdžios institucijų teisė skirti nuobaudas yra apribota laiko atžvilgiu, t. y. minėtu ketverių metų senaties terminu. Jis nepareiškė nuomonės dėl „tęstinio" pažeidimo sąvokos, apie kurią kalbama šioje byloje. Iš tiesų, kaip teisingai pažymėjo Komisija, toje byloje nebuvo būtina aptarti šios sąvokos, nes visi veiksmai, kuriais apkaltintas ūkio subjektas, buvo padaryti nuo 1993 iki 1997 m. (kontrolės metai); taigi jie atlikti laikotarpiu, neviršijančiu Reglamente Nr. 2988/95 numatyto ketverių metų termino.

23 — 2002 m. sausio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Conserve Italia prieš Komisiją* (C-500/99 P, Rink. p. I-867, 100 punktas).

24 — 2002 m. lapkričio 19 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Strawson* (C-304/00, Rink. p. I-10737, 49 punktas).

25 — Minėto sprendimo *Strawson* 52 punktas.

51. Taip pat negalima teigti, kad senaties terminą pradėjus skaičiuoti nuo tos dienos, kai Bendrijos paramos gavėjas įvykdo savo pareigą pateikti sąžiningą informaciją ir taip nutraukia daromą pažeidimą, iškiltų grėsmė kiekvienam senaties terminui būdingai „funkcijai užtikrinti teisinį saugumą“ [26].

52. Kaip teisingai pažymėjo Komisija, iš tiesų *dies a quo* nustatymas tuo metu, kai nutraukiamas pažeidimas, nors tai ir nėra aiškiai numatyta Reglamente Nr. 2988/95, visiškai atitinka šią funkciją.

53. Iš tiesų, mano nuomone, aptariamas principas apsaugo asmenis, kurie iš Bendrijos teisės kylančią pareigą pažeistų tik tuomet, kai pažeidimas būtų nutrauktas, o ne tuomet, kai, priešingai, jų neteisėta padėtis tęsiasi. Taigi, kaip teisingai pažymėjo Komisija, būtent paramos gavėjas turi nuspręsti, ar likti neteisėtoje padėtyje rizikuojant, kad bus pratęstas kontrolės institucijų intervencijos laikotarpis, ar, priešingai, laikytis sąžiningumo bei informavimo pareigų ir dėl to būti tikram, kad praėjus ketverių metų laikotarpiui prieš jį negalės būti imamasi jokių priemonių ar nuobaudų.

54. Be to, kaip žinoma, šis principas yra numatytas asmenims apsaugoti, siekiant išvengti, kad „Komisija neribotai vengtų vykdyti savo įgaliojimus“ [27]. Tačiau akivaizdu, jog tai taip pat reiškia, kad ji galėtų vykdyti savo įgaliojimus, o tai yra neįmanoma, jei Bendrijos paramos gavėjai, nevykdydami vienos iš konkrečių savo pareigų, pateikia nepatikimą informaciją arba bet kuriuo atveju – tokią informaciją, dėl kurios institucijos gali padaryti klaidą dėl esminių finansuotų projektų elementų.

55. Galiausiai dėl tariamo skundžiamo sprendimo prieštaringumo, kad laivams *Periloja* ir *Sonia Rosal* skirtuose punktuose buvo laikomasi kitos nuomonės, vėliau įrodysiu, kad tokio prieštaringumo nėra (žr. *infra* 66 ir kt. punktus).

56. Taigi, remdamasis pirmiau išdėstytais motyvais, manau, kad Pirmosios instancijos teismas, pripažindamas su laivu *Pondal*

26 — Žr.: 1970 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismo sprendimą *ACF Chemiefarma prieš Komisiją* (C-41/69, Rink. p. 661, 19 punktas) ir 1991 m. spalio 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *De Compte prieš Parlamentą* (T-26/89, Rink. p. II-781, 68 punktas); 1998 m. rugsėjo 15 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *BFM ir EFIM prieš Komisiją* (T-126/96 ir T-127/96, Rink. p. II-3437, 67 punktas) ir 2003 m. rugsėjo 17 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą *Neusprieš Komisiją* (T-137/01, Rink. p. I-3103, 123 punktas).

27 — Žr.: 1972 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Geigy prieš Komisiją* (52/69, Rink. p. 787, 20 ir 21 punktai); 2002 m. rugsėjo 24 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Falck ir Acciaierie di Bolzano prieš Komisiją* (C-74/00 P ir C-75/00 P, Rink. p. I-7869, 140 punktas) ir 2004 m. balandžio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Italija prieš Komisiją* (C-298/00 P, Rink. p. I-4087, 90 punktas).

susijusias faktines aplinkybes „tęstiniu" pažeidimu ir senaties termino *dies a quo* nustatydamas 1999 m. spalio 5 d., t. y. tą dieną, kai šis pažeidimas buvo nutrauktas, nepažeidė Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antrosios pastraipos.

94 punkte Pirmosios instancijos teismas, nukrypdamas nuo savo vertinimų dėl laivo *Pondal*, pripažino, jog senaties terminas gali būti pradėtas skaičiuoti, net jei kompetentinga institucija nežino apie ūkio subjekto padaryto pažeidimo buvimą.

57. Kadangi nebūtina pareikšti nuomonės dėl apeliacinio skundo pagrindo priimtinumo, aš manau, kad apeliantės išdėstyta kritika dėl tariamo 1999 m. liepos 26 d. Komisijos laiško neteisėtumo yra akivaizdžiai nepagrįsta. Iš tiesų, priešingai nei ji teigia, šis laiškas buvo išsiųstas ne senaties terminui pasibaigus, o jam dar net neprasidėjus.

60. Komisija, priešingai, laikosi kitos nuomonės: ji mano, kad *Peix* padarytas pažeidimas, t. y. aptariamų laivų perkėlimas į Kamerūną iš anksto nepaprašius jokio leidimo bei Angolos vandenų neeksploatavimas 1995 ir 1996 m., buvo tęstinis, nes jis truko visą laikotarpį, kai minėti laivai Angoloje nevykdė veiklos.

58. Taigi su laivu *Pondal* susijęs apeliacinio skundo pagrindas turi būti atmestas.

61. Taip pat turiu pripažinti, kad šiuo klausimu skundžiamas sprendimas nėra visiškai aiškus. Iš tiesų Pirmosios instancijos teismo motyvai apibrėžiant ir įvertinant su laivais *Periloja* bei *Sonia Rosal* susijusius pažeidimus yra išdėstyti nelabai aiškiai.

Dėl su laivais Periloja ir Sonia Rosal susijusio pažeidimo tęstinio pobūdžio

62. Iš tiesų:

59. Apeliantės teigimu, su laivais *Periloja* ir *Sonia Rosal* susijęs pažeidimas buvo vienkartinio, o ne tęstinio pobūdžio, kaip teigė Pirmosios instancijos teismas, nes jis baigėsi 1995 m. vasario mėn. išplukdžius minėtus laivus iš Angolos. *Peix*, be kita ko, tvirtina, kad skundžiamas sprendimas yra prieštaringas, ir dar kartą primena, kad šio sprendimo

— visų pirma, sutelkdamas dėmesį tik į vieną iš ginčijamame sprendime kon-

statuotų pažeidimų (penktoji konstatuojamoji dalis; žr. *supra* 17 punktą), jis pažymi, kad „laivai *Periloja* ir *Sonia Rosal* trejus metus neeksploatavo Angolos vandenų, pažeidžiant sprendime suteikti paramą nustatytą reikalavimą“ (88 punktas),

63. Kaip jau minėjau, apeliantė ginčija ne Pirmosios instancijos teismo konstatuotą pažeidimą (t. y. kad per privalomą trejų metų veiklos laikotarpį nebuvo eksploatuojami Angolos vandenys), o tik šio pažeidimo pripažinimą tęstiniu.

— antra, jis pabrėžia, kad atskleistas pažeidimas yra tęstinis ir kad jis buvo nutrauktas tik 1996 m. gegužės 20 d., t. y. tą dieną, kuri sutampa su privalomos trejų metų laikotarpio veiklos Angoloje pabaiga (91 punktas),

64. Mano nuomone, šis prieštaravimas neturėtų būti priimtas. Kaip teisingai nustatė Pirmosios instancijos teismas, iš tiesų šis pažeidimas prasidėjo 1995 m. vasario mėn., kai aptariami laivai išplaukė iš Angolos, ir, be jokios abejonės, tęsėsi iki 1996 m. gegužės mėn., kai baigėsi privalomas žvejybos šioje šalyje laikotarpis. Taigi *Peix* padarė ne vienkartinį vienos pareigos pažeidimą – ji nuolat nevykdė savo pareigos, kurios turėjo laikytis iki nurodytos datos.

— galiausiai, darydamas prielaidą, jis konstatuoja, jog „*net pripažįstant* <...>, *kad* šioje nuostatoje įtvirtintas ketverių metų senaties terminas tęstinio pažeidimo atveju pradedamas skaičiuoti tą dieną, kada šis pažeidimas buvo baigtas, nors kompetentinga institucija apie jį sužinojo tik vėliau, kaip yra nagrinėjamu atveju“ [28], bet kuriuo atveju ketverių metų terminas nebuvo pasibaigęs dėl to, kad 1999 m. liepos 26 d. įvyko jo eigą nutraukęs veiksmas (94 punktas).

65. Mano nuomone, prieštaravimas dėl ginčijamo Pirmosios instancijos teismo sprendimo prieštaringumo taip pat turi būti atmestas. Iš tiesų man atrodo, kad nors ir nelabai vykusiu sakiniu 94 punkte Pirmosios instancijos teismas paprasčiausiai norėjo pabrėžti, jog net norint nustatyti *dies a quo* taip, kad ji būtų kuo palankesnė ieškovei, t. y. anksčiau nei tą dieną, kai ji Komisijai pranešė apie su laivais *Periloja* ir *Sonia Rosal* susijusias faktines aplinkybes, apie kurias institucija taip galėjo sužinoti, bet kuriuo atveju senaties terminas dar nebuvo pasibaigęs, nes šio senaties termino eigą buvo nutraukęs Komisijos veiksmas.

28 — Pažymėta mano.

66. Taigi tai yra tik hipotetinis argumentas, visiškai nepaneigiantis kitų sprendimo argumentų, kuriais Pirmosios instancijos teismas, pareikšdamas nuomonę dėl laivo *Pondal*, aiškiai nurodo, kad tuo atveju, kai Bendrijos paramos gavėjas pažeidžia pareigą pateikti sąžiningą informaciją, senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo to momento, kai šis paramos gavėjas teisingai praneša Komisijai apie įvykusių faktinių aplinkybių, turėjusių įtakos esminiams finansuoto projekto elementams, buvimą.

67. Perskaičius ginčijamą sprendimą atrodo, kad likusias jo dalis patvirtina daugelis skundžiamo sprendimo nuostatų, kurios pratęsia senaties termino įvertinimą.

68. Aptariant prieštaravimą dėl proporcingumo principo pažeidimo pažymėtina, kad šiuo klausimu Pirmosios instancijos teismas iš tiesų labai aiškiai pabrėžia, jog laivų *Periloja* ir *Sonia Rosal* atveju *Peix* padarė „didelių esminių pareigų, skirtų Bendrijos finansinės paramos sistemai žuvininkystės srityje, pažeidimų", kurie apėmė ne tik tai, kad „trejus metus aptariami du laivai neeksploatavo Angolos žuvų išteklių"[29], bet ir tai, kad „beveik dvejus „tik trečiojoje perio-

dinėje veiklos ataskaitoje, pateiktoje Komisijai 1997 m. rugsėjo mėn., ji aiškiai nurodė, jog paskutinį kartą žuvys, kurių kilmės šalis Angola, buvo iškrautos 1995 m. kovo mėn. <...> ir jog <..> ieškovė perkėlė laivus į vieną iš Nigerijos uostų, kuriame jie buvo remontuojami iki 1996 metų"[30].

69. Todėl manau, kad Pirmosios instancijos teismo motyvai, dėl kurių jis su laivais *Periloja* ir *Sonia Rosal* susijusį pažeidimą apibūdino kaip „tęstinį", nors yra netiesioginiai ir suformuluoti hipotetiškai, vis dėlto neprieštarauja skundžiamo sprendimo argumentams dėl laivo *Pondal*.

70. Dėl pirmiau išdėstytų motyvų manau, kad reikia atmesti ir tą apeliacinio skundo pagrindo dalį, kuri susijusi su laivais *Periloja* ir *Sonia Rosal*.

Galutiniai argumentai

71. Kadangi, mano nuomone, vienintelis *Peix* apeliacinio skundo pagrindas yra nepagrįstas, nebūtina nagrinėti Komisijos pa-

29 — 130 punktas.

30 — 128 punktas.

pildomai pateiktų pastabų dėl Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnyje numatyto senaties termino netaikymo priemonėms susigrąžinti neteisėtai gautas sumas ir dėl to, kad 1998 m. vasario 26 d. Ispanijos valdžios institucijų laiškas nutraukė senaties termino eigą.

72. Apibendrindamas manau, kad reikia atmesti visą apeliacinį skundą.

IV — Dėl bylinėjimosi išlaidų

73. Pagal Procedūros reglamento 69 straipsnio 2 dalį, kuri pagal to paties reglamento 118 straipsnį taikoma ir apeliaciniam procesui, bei atsižvelgdamas į savo padarytą išvadą atmesti apeliacinį skundą manau, kad *Peix* turėtų padengti bylinėjimosi išlaidas.

V — Išvada

74. Atsižvelgdamas į pirmiau išdėstytus argumentus, siūlau Teisingumo Teismui nuspręsti:

„— atmesti apeliacinį skundą,

— priteisti iš *José Martí Peix, SA* bylinėjimosi išlaidas."